

vlaams.
vredesinstituut

2006

J A A R V E R S L A G

Inhoudstafel

	HET VLAAMS VREDESINSTITUUT UIT DE STARTBLOKKEN	3
1	WAPENHANDEL EN -PRODUCTIE	7
1.1	Juridische context van het Vlaams Wapenexportbeleid	12
1.2	Profiel van de Vlaamse wapenhandel en -productie	14
1.3	Het wapenexportbeleid van Vlaanderen en dat van zijn burens	16
2	VREDE IN DE SAMENLEVING	17
2.1	Vrede in Vlaanderen	19
2.2	Vredesopvoeding	20
3	ONDERSTEUNING VAN HET PARLEMENTAIRE WERK	21
3.1	Advies	24
3.1.1	Rollend fonds en Joint Strike Fighter	25
3.1.2	Vlaams beleid en VN-resolutie 1325 inzake vrouwen, vrede en veiligheid	26
3.1.3	Transparantie in de rapportage over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel	28
3.1.4	Advies bij de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2006-'07	30
3.2	Documentatiecentrum	33

4	EVALUATIERAPPORT VAN DE WETENSCHAPPELIJKE RAAD	35
5	HET INSTITUUT	39
5.1	Situering	41
5.2	De Raad van Bestuur	44
5.3	De Wetenschappelijke Raad	46
5.4	Het Wetenschappelijk Secretariaat	48
5.5	Externe relaties	50
5.5.1	Netwerk	50
5.5.2	Evenementen	51
5.5.3	Communicatie	53
5.5.4	Het Vredesinstituut in de pers	54
6	FINANCIEEL VERSLAG	57
7	PUBLICATIES 2006 – OVERZICHT	61
8	OVERZICHT ACTIVITEITEN	65

*Het Vlaams
Vredesinstituut
uit de startblokken*

Het Vlaams Vredesinstituut schoot in 2006 echt uit de startblokken. In het eerste werkjaar werd een aanzienlijke hoeveelheid wetenschappelijk werk verricht, werd een operationele organisatie opgebouwd en werden krijtlijnen voor de ontwikkeling van de jonge paraparlementaire instelling uitgetekend.

In 2006 werd de agenda van het Vredesinstituut in eerste instantie beheerst door het dossier wapenhandel. Het Vlaams Parlement – en in het bijzonder de Subcommissie Wapenhandel – hebben sinds 2003 voor het beleid terzake een wetgevende en beleidscontrolerende functie. Expertise en duiding zijn in deze onontbeerlijk en het onderzoek en advies over wapenhandel behoren tot de kerntaken van het instituut. We hebben op korte termijn een brede achtergrond ontwikkeld met aandacht voor het nationale, regionale en internationale perspectief. De onderzoeksresultaten vonden hun neerslag in publicaties en werden ook op een conferentie en andere nationale en internationale fora gecommuniceerd. Bovendien werden een aantal instrumenten ontwikkeld om dit thema blijvend intensief op te volgen en werd een waardevol netwerk van internationale contacten opgebouwd.

Het tweede luik van het onderzoekswerk van het instituut in 2006 richtte zich op de samenleving. Om inzicht te verwerven in de opinies, attitudes en engagementen van mensen inzake vrede en geweld, werd het project ‘Vrede in Vlaanderen’ opgestart. Voor het onderzoek worden meer dan duizend Vlamingen ondervraagd over vrede en geweld. Het is de eerste keer dat een dergelijk onderzoek op grote schaal wordt uitgevoerd in Vlaanderen.

De adviesfunctie is de meest directe dienstverlening van het Vredesinstituut aan het parlement en haar politieke omgeving. De standpunten van het instituut werden vertaald in nota's over concrete topics. Niet alleen op eigen initiatief maar ook op vraag van het parlement formuleerde het instituut in 2006 zijn eerste beleidsgerichte adviezen. Verder werden informatiesessies georganiseerd en ook de uitbouw van een documentatiecentrum kreeg de nodige aandacht.

De eerste inhoudelijke realisaties van het Vredesinstituut waren mogelijk dankzij de opbouw van efficiënte organisatiestructuren en een operationeel Wetenschappelijk Secretariaat. In 2006 kwamen de Raad van Bestuur, de Wetenschappelijke Raad en het Wetenschappelijk Secretariaat op kruissnelheid. Sinds april 2006 staat een enthousiast team van medewerkers borg voor een kwaliteitsvolle invulling van de opdrachten van het Vredesinstituut.

Het Vredesinstituut stapte in 2006 ook af op de buitenwereld, niet alleen parlement en regering, maar ook pers, academische middens, bedrijfswereld,

middenveld en publiek. Wij zijn er immers van overtuigd dat het instituut niet op zichzelf bestaat, maar bij de gratie van zijn netwerk.

Ook 2007 belooft een boeiend jaar te worden. Het Vredesinstituut heeft zijn activiteiten gestroomlijnd in 3 centrale onderzoeksprogramma's: Wapenhandel en -productie, Vrede in de samenleving en Geweld en democratie. Met de eerste twee programma's neemt het instituut beleidsgericht onderzoek ten dienste van het Vlaams Parlement en middenveld ter harte. Met de publicatie van een Europese benchmarking inzake wapenexportcontrolebeleid, een jaarrapport en adviezen blijft wapenhandel een belangrijk thema. Bovendien gaat ook het programma Vrede in de samenleving ambitieus van start met de publicatie van de resultaten van het onderzoek 'Vrede in Vlaanderen' en het opstarten van een project inzake Vredesopvoeding. Het programma Geweld en democratie zal fundamenteel academisch onderzoek omvatten, een kernopdracht van het instituut.

In voorliggend jaarverslag worden de belangrijkste ontwikkelingen van de benjamin onder de Vlaamse paraparlementaire instellingen samengevat. Een eerste luik licht de inhoud van het werk van het Vredesinstituut toe: de onderzoeksprogramma's, de ondersteuning van het parlementaire werk en een evaluatierapport. Het tweede deel van dit jaarverslag geeft een overzicht van de belangrijkste organisatorische evoluties van het instituut.

Internationale thema's als conflictpreventie, controle op de wapenhandel, internationale relaties en vredeseconomie worden, ook voor de Gewesten en Gemeenschappen, steeds belangrijker. Dichter bij huis heeft de eigen Vlaamse samenleving behoefte aan een gedragen debat met betrekking tot geweldpreventie.

Een paraparlementair Vredesinstituut met wetenschappelijk onderbouwde activiteiten die kaderen in een langetermijnvisie, kan gegronde adviezen formuleren, de burgers gedegen voorlichten en de werking van de Vlaamse instellingen versterken. 2006 was een rijk jaar voor het Vredesinstituut, waarin het invulling gaf aan het ambitieuze opdrachtenpakket dat het bij zijn oprichting meekreeg.

Het is de ambitie van het Vlaams Vredesinstituut om zich in de lijn van de uitgezette perspectieven en ten dienste van het parlement, beleidsmakers, het middenveld en het brede publiek verder te ontwikkelen als expertisecentrum voor vredesonderzoek in Vlaanderen.

Tomas Baum
directeur

#1

Wapenhandel en -productie

*Welk militair materieel wordt in Vlaanderen gemaakt?
En wie koopt en gebruikt dat dan?*

*Welk beleid voert de Vlaamse overheid?
Hoe zit het met de wapenhandel wereldwijd?*

*Het Vredesinstituut volgt de handel en wandel van Vlaamse
militaire technologie en de trends in Europa en de wereld.
Controle over de verspreiding van wapens is immers een
belangrijke voorwaarde voor vrede en stabiliteit.*

In het programma 'Wapenhandel en -productie' onderzoekt het Vredesinstituut het nationale en internationale juridische kader voor de buitenlandse wapenhandel en volgt het de evoluties op van de wapenproductie en -handel in Vlaanderen.

In augustus 2003 werd Vlaanderen bevoegd voor de licenties voor de in-, uit- en doorvoer van wapens. Het onderzoek van het Vredesinstituut richt zich onder meer op het internationale juridische kader van de controle op buitenlandse wapenhandel. Als lid van internationale organisaties en regimes heeft het

federale België heel wat verplichtingen en verbintenissen inzake controle en rapportering. Die worden geïnventariseerd en het belang ervan voor het Vlaams beleid wordt geduid. Daarnaast wordt een stand van zaken opgemaakt over de bestaande wetgeving, licentiebehandeling en rapportering in Vlaanderen. Het huidige controlebeleid wordt tegen het licht gehouden en vergeleken met dat in onze buurlanden. Verder schetst het Vredesinstituut het profiel van de buitenlandse handel in militaire goederen en de defensiegerelateerde industrie in Vlaanderen. Standpunten van het Vredesinstituut inzake wapenhandel worden vertaald in adviesnota's.

In 2005 besteedde het Vredesinstituut een onderzoeksopdracht uit aan IPIS vzw met het oog op de adviesverlening inzake wapenhandel. Deze in 2006 opgeleverde voorstudie werd niet als dusdanig gepubliceerd, maar was een van de informatiebronnen voor het onderzoekswerk van het Vredesinstituut. Details over publicaties, netwerking en activiteiten binnen dit onderzoeksprogramma zijn terug te vinden in het tweede luik van dit jaarverslag. In dit hoofdstuk wordt enkel de inhoudelijk opzet en invulling van het onderzoekswerk geduid.

1.1

Juridische context van het Vlaams wapenexportbeleid

De controle op de wereldwijde wapenhandel¹ is een onderwerp waarbij zeer uiteenlopende bevoegdheden betrokken zijn, en dat in toenemende mate op internationale afspraken steunt. De integratie en coördinatie van overheidsdiensten, en de samenwerking met en responsabilisering van de bedrijfswereld zijn essentieel voor een doeltreffend controlebeleid. Ook in België ontsnapt de controle op buitenlandse wapenhandel niet aan de drievoudige tendens tot samenwerking: met andere staten, tussen de eigen administraties, en met het bedrijfsleven. Het Vredesinstituut maakte in 2006 een stand van zaken op en analyseerde de situatie zoals die zich na de regionalisering van de bevoegdheid over deze materie in 2003 voordoet.

Dit juridisch luik van het onderzoeksprogramma ‘Wapenhandel en -productie’ behandelt de nationale en internationale afspraken, verplichtingen en regelgeving waarbinnen het Vlaams wapenexportbeleid moet worden gekaderd. Het gaat om de juridische context en regelgeving die in Vlaanderen van toepassing is. Daaronder vallen Belgische wetten en uitvoeringsbesluiten, Europese regels en afspraken, internationale verplichtingen van juridische aard en politieke engagementen. De praktische uitvoering van de controle op buitenlandse wapenhandel komt in het onderzoek aan bod als ze rechtstreeks voortvloeit uit het institutionele of regelgevend kader, of als ze noodzakelijk is om dat kader te duiden.

Internationale context

Een eerste deel van het onderzoek omschrijft het internationale kader voor de controle op wapenhandel. De internationale controleregimes op handel in conventionele en massavernietigingswapens worden voorgesteld en de betekenis van de Verenigde Naties en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa op het vlak van wapenbeheersing komt aan bod. In een volgende stap worden de initiatieven die binnen de Europese Unie worden genomen op het vlak

¹ Hiermee wordt bedoeld de in- uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie evenals van producten en technologieën voor tweërléi gebruik.

van exportcontrole geanalyseerd. Daarbinnen is het onderscheid van belang tussen de interstatelijke afspraken op het vlak van handel in militair materieel, en de communautaire regeling op het vlak van handel in producten voor tweeterlei gebruik. Tot slot zijn in internationale context de economische unies BLEU (Belgisch Luxemburgse Unie) en Benelux van belang. De douane-unie met Luxemburg en de impact van een Europese reguleringsdynamiek blijken van grote betekenis voor de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheid in een federale context.

Juridisch kader in Vlaanderen

Het onderzoek omvat in een tweede deel een uitgebreide analyse van het juridische kader dat in Vlaanderen van toepassing is. Het gaat daarbij om Belgische wetten, uitvoeringsbesluiten en institutionele context, ook in relatie tot het internationale kader dat eerder geschetst werd.

Een algemene analyse van de controle op buitenlandse wapenhandel in een nationale en internationale context is de eerste stap. Dit luik wordt opgedeeld in handel in militair materieel enerzijds, en handel in producten voor tweeterlei gebruik anderzijds. Daarna volgt de bespreking van de zogenaamde catch-all clauses, de illegale tussenhandel of *illicit brokering*, en de strafbepalingen. Wat de praktijk betreft, worden de soorten vergunningen, de transparantie en rapportering, en het procedurele aspect aan een analyse onderworpen. Tot slot worden enkele elementen ontleed die kenmerkend zijn voor de uitoefening van de bevoegdheid op buitenlandse wapenhandel op regionaal niveau. Vooral de mogelijkheden en beperkingen op het vlak van Vlaamse wetgevende initiatieven staan centraal.

De bevindingen van het onderzoek onderstrepen het belang van gedragen samenwerking. Controle op buitenlandse wapenhandel is een zaak van regionale, federale, Europese en internationale instanties en het betrokken bedrijfsleven. Het is in dit kader dat de Vlaamse bevoegdheid voor buitenlandse wapenhandel ter harte moet worden genomen. Het onderzoek en de analyses maken duidelijk dat de samenwerking met de andere gewesten en met het federale bestuursniveau, maar ook met de bedrijfswereld, met Luxemburg, met Nederland en in EU-verband, voor de Vlaamse controle op buitenlandse wapenhandel minstens even belangrijk is als het Vlaamse decreet dat men in het Vlaams Parlement en in de Vlaamse Regering aan het voorbereiden is.

1.2

Profiel van de Vlaamse wapenhandel en -productie

Dit deel van het onderzoeksprogramma 'Wapenhandel en -productie', biedt een overzicht van de omvang en het karakter van de (legale) buitenlandse wapenhandel in Vlaanderen. Het is gebaseerd op de informatie die door overheid, het bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties in het publieke domein ter beschikking is gesteld. Het Vredesinstituut brengt deze gegevens samen in een databank, wat de onderzoekers toelaat een exhaustief overzicht op te stellen en trends en ontwikkelingen af te leiden.

Profiel

De Vlaamse defensiegerelateerde industrie is vergeleken met overige Europese landen relatief kleinschalig. Lange tijd vertegenwoordigde Vlaanderen in de totale Belgische waarde van uitvoervergunningen een veel kleiner aandeel dan Wallonië. Dit is echter niet langer vanzelfsprekend. In 2004 bedroeg de totale waarde van het totaal aantal verleende uitvoervergunningen in Vlaanderen zelfs iets meer dan in Wallonië.

De Vlaamse defensiegerelateerde industrie bestaat voornamelijk uit bedrijven die hoogtechnologische producten ontwikkelen en vervaardigen. Het belangrijkste Vlaamse militaire exportproduct zijn visualisatieschermen. Meer dan de helft van alle verleende uitvoervergunningen en bijna 60% van de totale waarde van deze vergunningen hebben betrekking op deze schermen, die in hoofdzaak worden vervaardigd door de Belgische multinational Barco. Twee andere belangrijke exportproducten zijn beeldvormingsapparatuur (OIP Sensor Systems) en militaire elektronische apparatuur (EADS DS Belgium). Samen realiseren deze drie bedrijven bijna 70% van alle uitvoervergunningen en 90% van de totale waarde van uitvoervergunningen.

60% van al het vanuit Vlaanderen uitgevoerd militair materieel staat niet op de EU-lijst van militaire goederen. Het betreft hier in hoofdzaak producten die onder de Belgische catch-all procedure vallen (vooral visualisatieschermen maar ook bijvoorbeeld luchthavenverlichting voor militaire luchthavens).

Een andere belangrijke vaststelling is dat de Vlaamse defensiegerelateerde industrie grotendeels uit toeleveringsbedrijven bestaat die in opdracht van grotere defensiebedrijven bepaalde producten ontwikkelen, vervaardigen of aanpassen. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de uitvoer van Vlaams militair materieel voornamelijk bestemd is voor de buitenlandse industrie. Ook buitenlandse overheden zijn klant bij Vlaamse defensiegerelateerde bedrijven. Buitenlandse handelaars en particulieren daarentegen voeren nauwelijks Vlaams militair materieel in.

Het vergunningbeleid

De beslissing een uitvoer- of doorvoervergunning te verlenen dan wel te weigeren ligt meestal niet moeilijk voor de Vlaamse overheid. De meeste van deze vergunningen hebben immers een Europees of Noord-Amerikaans land als bestemming. Slechts een beperkt aantal vergunningsaanvragen voor uit- of doorvoer van militair materieel werden de afgelopen drie jaar dan ook geweigerd door de overheid. Voor een aantal vergunningen was dit het gevolg van administratieve onvolmaaktheden. Andere aanvragen werden echter geweigerd op basis van een inhoudelijke afweging van de situatie in het land van bestemming.

Uit de analyse van het vergunningsbeleid kunnen we concluderen dat het relatief lage weigeringscijfer door twee factoren kan worden verklaard. Enerzijds zijn er weinig aanvragen voor de uitvoer van militair materieel naar politiek gevoelige landen. Hierdoor is het potentieel van aanvragen die op basis van inhoudelijke redenen geweigerd kunnen worden, sowieso al vrij klein. Anderzijds werden vergunningsaanvragen met gevoelige landen als bestemming de afgelopen drie jaar niet altijd geweigerd. Bij een aantal andere goedgekeurde uitvoer- en doorvoervergunningen kunnen zowel op basis van de Belgische wet op buitenlandse wapenhandel als de Europese gedragscode vraagtekens worden geplaatst.

Onder meer door de toegenomen transparantie van de Vlaamse cijfers met betrekking tot Buitenlandse wapenhandel was het mogelijk een status quaestio- nis op te stellen. Toch blijft verdere opvolging noodzakelijk, vermits het publieke cijfermateriaal veel randvoorwaarden onvermeld laat. Permanente aandacht voor het Vlaams vergunningsbeleid in een veranderende wereld is bovendien geen overbodige luxe.

1.3

Het wapenexportbeleid van Vlaanderen en dat van zijn burens

Het Vredesinstituut is in 2006 gestart met een vergelijking van de geldende wetgeving inzake wapenexportcontrole in Vlaanderen (België), Luxemburg, Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland. Doel is het identificeren van beste praktijken in het kader van de verdere ontwikkeling van het Vlaams beleid inzake exportcontrole. De basis voor het onderzoek is een vergelijking op basis van 10 onderwerpen: de wetgeving, lijsten van militaire goederen, de export van militaire goederen en goederen voor tweeeërlei gebruik, doorvoercontrole, controle op tussenhandel, catch-all clauses, soorten vergunningen, termijnen, transparantie en strafbepalingen. Voor elk van deze onderwerpen wordt een overzicht opgemaakt met betrekking tot de situatie in Vlaanderen en de omringende landen.

A young girl with dark hair in pigtails is holding a globe. The image is overlaid with a semi-transparent blue band. The text "#2" is in white, and "Vrede in de samenleving" is in blue.

#2

Vrede in de samenleving

De 'grote' vrede in internationale betrekkingen is van mondiaal belang, maar iedereen is ook betrokken bij de 'kleine' vrede in ons gezin, onze straat en onze stad. Het Vredesinstituut brengt in kaart wat mensen denken over geweld en samenleven. Die houding bepaalt mee onze omgang met elkaar.

2.1

Vrede in Vlaanderen

De basis voor het programma 'Vrede in de samenleving' is het project 'Vrede in Vlaanderen'. Dit omvat een sociologisch onderzoek naar de betekenis van vrede voor Vlamingen en hun houding ten opzicht van gebruik van geweld. Zowel aspecten van de 'grote vrede' (internationale betrekkingen) en de 'kleine vrede' (de dagelijkse leefomgeving) als de relatie tussen beide komen aan bod. Dit onderzoek in samenwerking met onderzoeksgroep M²P (Universiteit Antwerpen) stelt volgende onderzoeksvragen centraal: Wat is de perceptie van vrede bij Vlamingen? Wat zijn de attitudes van Vlamingen ten aanzien van geweld? Wat is het vredesengagement van Vlamingen en wat is hun potentieel vredesengagement?

De onderzoeksopdracht bestaat uit een kwalitatief vooronderzoek met focus-groepen en een kwantitatief onderzoek op basis van de antwoorden van 1000 respondenten. Dat wordt door de onderzoeksgroep M²P aangevuld met analyses van bestaande data. Het Wetenschappelijk Secretariaat krijgt alle onderzoeksgegevens overgemaakt en bij het opstellen van de enquête is rekening gehouden met een mogelijke herhaling van het onderzoek in de toekomst. De resultaten zullen een uitgangspunt bieden voor de informatie- en voorlichtingsopdracht van het Vredesinstituut, maar zullen ook worden gepubliceerd en bruikbaar zijn voor het middenveld. Dit onderzoek loopt van september 2006 tot mei 2007.

2.2

Vredesopvoeding

Met het onderzoeksprogramma 'Vrede in de samenleving' wil het Vredesinstituut een impuls geven aan individu en gemeenschap in het streven naar geweldloos samenleven. Uit contacten met het middenveld blijkt dat het een rol weggelegd ziet voor het Vlaams Vredesinstituut inzake geweldpreventie en vredesopvoeding. Het Vredesinstituut ondersteunt in deze het Vlaams Parlement en verrijkt de expertise van het betrokken middenveld via wetenschappelijk onderzoek.

Het project 'Vredesopvoeding' is een concrete invulling daarvan. Het gaat om een onderzoeksproject dat wordt uitbesteed met als doel een staalkaart op te stellen van vredesopvoedingsprojecten in het onderwijs en de civiele samenleving met een kwalitatieve evaluatie van de verschillende projecten. Het Vredesinstituut formuleerde een gedetailleerde offerteaanvraag die op 11 december 2006 werd gepubliceerd in het Bulletin der Aanbestedingen. Het onderzoek loopt van september 2007 tot september 2008.

Werkgroep Vredesopvoeding

Om de Raad van Bestuur inhoudelijk te ondersteunen bij het nemen van beslissingen en het formuleren van adviezen, kan de Raad een themawerkgroep oprichten, waarin ook externen expertise kunnen aanleveren. In 2006 werd in de werkgroep Vredesopvoeding een brede waaier deskundigen rond de tafel gebracht. Binnen de werkgroep werd onder meer consensus bereikt over een algemene definitie voor vredesopvoeding.

'Vredeseducatie omvat een ruime waaier van opvoedkundige initiatieven naar kinderen, jongeren en volwassenen toe die tot doel hebben het vreedzaam (samen)leven mogelijk te maken, te ondersteunen en te versterken.'

Deze definitie wordt door het Vredesinstituut als basis gehanteerd om dit thema ter harte te nemen. Door leden van de werkgroep werden een aantal nota's geschreven die de basis vormden voor verrijkende gedachtewisselingen. De invulling van het situerend onderzoek naar het aanbod in vredeseducatie en de evaluatie van dat aanbod (zie hoger) werd vooraf getoetst. De resultaten van dit onderzoek zullen de verdere activiteiten van deze werkgroep kaderen.

#3

*Ondersteuning van het
parlementaire werk*

Het Vredesinstituut ondersteunt de werkzaamheden van het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, onder meer door de publicatie van advies- en achtergrondnota's, het uitbouwen van een documentatiecentrum en het ter beschikking stellen van informatie.

Binnen de parlementaire gemeenschap is de Subcommissie Wapenhandel de 'meter' van het Vredesinstituut. Leden van de Subcommissie namen het initiatief voor de oprichting van het instituut en begeleidden de Raad van Bestuur in 2005. In 2006 volgden leden van de Subcommissie het reilen en zeilen van het Vredesinstituut en vice versa. Het onderzoeksprogramma 'Wapenhandel en -productie' informeert – naast het maatschappelijk debat – in eerste instantie het politieke debat in de schoot van de Subcommissie. Het is immers de Subcommissie die het voortouw neemt in de parlementaire controle op de buitenlandse wapenhandel. Eveneens in dat kader organiseerde het Vredesinstituut in samenwerking met het Vlaamse Rode Kruis op 13 juni 2006 een besloten informatiesessie voor volksvertegenwoordigers en beleidsmakers. Onder meer Camilla Waszink, Policy Adviser van de Mines-Arms Unit van het International Committee of the Red Cross had het over de toetsingscriteria van het internationaal humanitair recht in procedures voor het toekennen van wapenexportlicenties.

Aan de hand van de in 2006 gepubliceerde advies- en achtergrondnota's en toelichting bij het documentatiecentrum in de Informatheek, wordt in de volgende secties de directe ondersteuning van de Vlaamse politieke instellingen verduidelijkt.

3.1

Advies

De adviesfunctie is de meest directe dienstverlening van het instituut aan het parlement en zijn politieke omgeving. Het Vredesinstituut kan ten allen tijde adviezen formuleren op basis van zijn expertise of van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Het advies op eigen initiatief kan zowel voortvloeien uit wetenschappelijk werk, als uit een politieke of maatschappelijke aanleiding. De overige adviesmodaliteiten van het instituut zijn: advies op initiatief van het Vlaams parlement; op vraag van de Vlaamse regering; over de beleidsbrief van de minister bevoegd voor de vergunningen voor in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie; advies bij situaties uit de beleidsbrief; en bij internationale akkoorden.

De standpunten van het instituut worden gepubliceerd in **adviesnota's**. Het Vredesinstituut stelt ook **achtergrondnota's** ter beschikking. Aan achtergrondnota's wordt geen normerend advies gekoppeld, maar ze schetsen de stand van zaken over een concreet thema.

In 2006 werden vier nota's opgesteld: een op vraag van het Vlaams Parlement, twee op eigen initiatief, en een decretaal vastgelegd. Alle adviezen in 2006 werden bij unanimiteit goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Ze werden overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement, de Vlaamse Volksvertegenwoordigers en de bevoegde ministers. De nota's werden ook op de website gepubliceerd en via de nieuwsbrief verspreid, en zijn dus beschikbaar voor iedereen.

3.1.1

Rollend fonds en Joint Strike Fighter – Achtergrondnota

Situering

Midden 2005 kondigde de Vlaamse Regering de oprichting aan van een Fonds voor innovatiegerelateerde non-recurring costs (NRC-Fonds) om onderzoek en ontwikkeling in lucht- en ruimtevaart te stimuleren door middel van prefinanciering. Het was onduidelijk of dit NRC-Fonds enkel voor burgerluchtvaart bestemd zou zijn, dan wel of ook militaire projecten in aanmerking komen. De bekendmaking in februari 2006 dat het Vlaamse bedrijf Barco zou bijdragen aan het Joint Strike Fighterprogramma (JSF), vormde voor het Vlaams Vredesinstituut de concrete aanleiding om na te gaan wat de mogelijke reikwijdte van het aangekondigde NRC-Fonds is.

Inhoud

In deze achtergrondnota wordt ten eerste het JSF-programma en het systeem van overheidsparticipatie toegelicht. Daarna volgt een bespreking van de Belgische en Vlaamse politieke discussies over deelname aan het JSF-programma. Deze JSF-debatten raakten vermengd met de debatten over deelname aan het A400M-project. De Belgische overheden hebben uiteindelijk beslist om deel te nemen aan de ontwikkeling van een militair transportvliegtuig (A400M), maar niet van een gevechtsvliegtuig (JSF). De vaststelling dat het aantal Vlaamse contracten binnen het A400M-project disproportioneel lager lag dan dat van andere gewesten, vormde de aanleiding tot de oprichting van het NRC-Fonds. Met dit beleidsinstrument wil de Vlaamse overheid tot een groter Vlaams aandeel in luchtvaartprojecten komen.

Uit het onderzoek blijkt dat de bevoegde Vlaamse minister projecten die voor militaire toepassingen bedoeld zijn, niet wenst uit te sluiten van prefinanciering door het NRC-Fonds. Volgens dezelfde minister zou voor militaire projecten echter een licentie vereist zijn. Daarbij verwijst de minister naar de wapenwet en naar 'voorgeschreven ethische beschouwingen'. Aangezien de wapenwet hieromtrent geen bepalingen bevat en de voorgeschreven ethische beschouwingen niet nader gespecificeerd zijn, rijst een nieuwe onduidelijkheid over de betekenis van deze licentieplicht.

Stand van zaken

De nota 'Rollend Fonds en Joint Strike Fighter' kreeg onder meer aandacht in MO* Magazine en vormde een punt van discussie bij de bespreking van de beleidsbrief 2006-07 van de bevoegde minister in de Subcommissie Wapenhandel van het Vlaams Parlement. Bovendien is de nota voor de Raad van Bestuur de aanleiding voor een diepgaand advies van het Vredesinstituut met betrekking tot innovatiesteun voor militaire projecten.

3.1.2

Vlaams beleid en VN resolutie 1325 inzake vrouwen, vrede en veiligheid – Adviesnota

Situering

Op 7 juli 2005 nam het Vlaams Parlement een resolutie aan betreffende de bevordering van de rol van vrouwen bij vredesopbouw en een Vlaams actieplan voor de uitvoering van VN-resolutie 1325 (Parl.St. Vl. Parl., 2004-2005, nr. 68/5). Die resolutie werd in oktober 2000 goedgekeurd door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en wordt aanzien als een mijlpaal voor de erkenning van de rol van vrouwen bij het beheersen van conflicten en vredehandhaving. In de Vlaamse resolutie bevestigde het Vlaams Parlement dat het deze resolutie voluit steunt en riep het de Vlaamse Regering op actie te ondernemen. Aan het Vlaams Vredesinstituut werd gevraagd een advies ter zake uit te brengen: 'Het Vlaams Parlement geeft opdracht aan het Vlaams Vredesinstituut om een algemene stand van zaken te maken over de manier waarop het Vlaams beleid uitvoering geeft en kan geven aan resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad en tevens na te gaan wat de lacunes en obstakels zijn voor de uitvoering ervan en hoe die kunnen worden verholpen.'

Inhoud

In oktober 2000 heeft de Veiligheidsraad zich gebogen over het vraagstuk van vrouwen in relatie tot vrede en veiligheid. In de discussie stond de behoefte aan een gender-benadering van VN-vredesoperaties en de rol van vrouwen bij het consolideren en handhaven van vrede centraal. Op 31 oktober 2000 aanvaardde de Veiligheidsraad unaniem resolutie 1325 (2000) inzake vrouwen, vrede en

veiligheid. Daarin wordt de rol van vrouwen bij het beheersen van conflicten, vredehandhaving en het consolideren van conflicten erkend en wordt ook stilgestaan bij het feit dat vrouwen steeds meer een doelwit vormen in gewapende conflicten. Iedereen die betrokken is bij vredesoperaties wordt opgeroepen om rekening te houden met de gelijkwaardigheid van seksen en de bijzondere behoeften van vrouwen en meisjes die slachtoffer zijn geworden van gewapend geweld. In deze adviesnota worden in een eerste deel de belangrijkste elementen uit de resolutie opgelijst. In een tweede deel wordt nagegaan hoe Vlaanderen kan bijdragen tot de implementatie van deze resolutie.

Advies

Het Vlaams beleid kan zowel intern, bilateraal als multilateraal zijn steentje bijdragen tot de implementatie van resolutie 1325. Toch wordt de bijdrage van Vlaanderen aan de implementatie van de richtlijn beperkt doordat een aantal bevoegdheden ter uitvoering van resolutie 1325 op federaal niveau liggen, bijvoorbeeld opleidingen voor militairen die deelnemen aan vredesoperaties, de uitvoering van VN-programma's voor ontwapening, demobilisatie en reïntegratie, enz.

Het Vlaams buitenlands beleid kan er intern wel voor zorgen dat vrouwen beter vertegenwoordigd zijn in diplomatieke functies. In zijn bilaterale relaties (die zowel rechtstreeks met de overheid als via indirecte partners kunnen verlopen) kan Vlaanderen in haar buitenlands beleid en ontwikkelingsbeleid meer aandacht besteden aan de problematiek inzake vrouwen en gewapende conflicten. In de ondersteunde programma's voor conflictpreventie, beheersing, conflictresolutie en vredesopbouw kan de Vlaamse Regering als donor erop toezien dat het genderperspectief geïntegreerd wordt. Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking dient gender als een beleidsoverschrijdend en prioritair actieveld te waarderen. Op multilateraal vlak tenslotte kan het Vlaams beleid projecten steunen van internationale organisaties die gericht zijn op de rol van vrouwen in gewapende conflicten. Voor een coherent beleid ter implementatie van VN-resolutie 1325 zullen de verschillende overheden van de federale staat de krachten moeten bundelen.

Stand van zaken

De adviesnota 'Vlaams beleid en VN-resolutie 1325 inzake vrouwen, vrede en veiligheid' werd onder meer overgemaakt aan alle volksvertegenwoordigers. Hoewel het om een expliciete adviesvraag van het Vlaams Parlement gaat, is er

door de decreetgever tot op heden nog geen initiatief genomen voor een verdere implementatie van de VN-resolutie. De nota vond wel weerklank in het Vlaamse middenveld, onder meer in een Koerier-dossier over Gender en Vrede van Pax Christi.

3.1.3

Transparantie in de rapportage over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel – Adviesnota

Situering

Deze adviesnota vloeit voort uit de bevindingen van de twee onderzoeksrapporten over Vlaamse wapenhandel die in 2006 door het Vredesinstituut werden gepubliceerd. De nota behandelt de transparantie in de Vlaamse rapportage over de buitenlandse wapenhandel. In de conclusies van het rapport 'Profielschets van de buitenlandse handel in militaire goederen en de defensiegerelateerde industrie in Vlaanderen' stelden de onderzoekers van het Vredesinstituut immers vast dat het publieke cijfermateriaal veel randvoorwaarden onvermeld laat.

Inhoud

Op regelmatige basis licht de Vlaamse Regering het Vlaams Parlement in over de verstrekte en geweigerde vergunningen voor de invoer, uitvoer en doorvoer van militaire goederen. Een evaluatie van de gebruikte rapporteringswijze van de Vlaamse Regering in de periodieke verslagen aan het Vlaams Parlement dringt zich op aangezien deze verslagen cruciaal zijn voor de parlementaire controle op het Vlaamse wapenexportbeleid. De analyse van de transparantie van de huidige Vlaamse rapportering inzake de vergunde buitenlandse wapenhandel gebeurt aan de hand van zes criteria: de beschikbaarheid, gedetailleerdheid, betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid, alomvattendheid en relevantie van de informatie.

Op een aantal vlakken is de huidige rapporteringswijze aanzienlijk verbeterd ten aanzien van de federale rapporteringswijze van vóór 2003 en de Vlaamse rapporteringswijze van de eerste 16 maanden na de bevoegdheidsoverdracht. Vooral op het vlak van beschikbaarheid en gedetailleerdheid van informatie zijn er een aantal positieve evoluties merkbaar. Deze positieve evoluties ten spijt blijven nog een aantal belangrijke pijnpunten bestaan, waarvan sommige de parlementaire

controle op de buitenlandse wapenhandel sterk bemoeilijken. Vooral de alomvattendheid en relevantie van de beschikbare informatie is problematisch, maar ook op vlak van de gedetailleerdheid en de betrouwbaarheid van informatie zijn verbeteringen in de periodieke verslagen mogelijk en wenselijk.

Advies

Op basis van de evaluatie adviseert het Vlaams Vredesinstituut een aantal maatregelen die nodig zijn voor een transparante Vlaamse rapportage inzake buitenlandse wapenhandel:

- 1 De belangrijkste en absoluut noodzakelijke wijziging is dat zowel het land van eindgebruik als de bestemming moeten worden toegevoegd als categorieën in de periodieke rapportage. Zonder de opname van het land van eindgebruik is de categorie eindgebruiker eigenlijk zinledig omdat men er niet vanuit kan gaan dat deze eindgebruiker zich in het land van bestemming bevindt.
- 2 Alle verstrekte en geweigerde vergunningen zouden moeten worden vermeld. Niet enkel de details van vergunningsaanvragen voor definitieve transacties, maar ook de details van vergunningsaanvragen voor hernieuwingen van reeds vergunde transacties en tijdelijke uitvoervergunningen zouden publiek moeten worden gemaakt.
- 3 De Vlaamse Regering zou zo snel mogelijk van start moeten gaan met een periodieke rapportering van de verstrekte en geweigerde vergunningen voor de buitenlandse handel in goederen voor tweërlei gebruik.
- 4 Naast rapportage over vergunningsaanvragen verdient het aanbeveling dat de Vlaamse Regering in haar jaarlijks verslag ook een gedetailleerd overzicht geeft van de reële vergunningsplichtige uitvoer van militaire goederen en goederen voor tweërlei gebruik vanuit Vlaanderen.
- 5 De motivering voor de weigering van vergunningsaanvragen moet systematisch worden opgenomen in de periodieke verslagen van de Vlaamse Regering.
- 6 De definities van een aantal begrippen dienen gewijzigd. De definitie van 'overheid' en 'krijgsmacht' als eindgebruiker dient gebaseerd te zijn op de aard van de eindgebruiker en niet op basis van het gebruik van de vergunde goederen zoals nu het geval is. Verder dient ook de onduidelijke terminologie voor de verschillende industrietakken te worden herzien.
- 7 Gezien de beperkingen van de bestaande periodieke verslagen is het moeilijk om gefundeerd wetenschappelijk onderzoek te voeren naar evoluties in de buitenlandse wapenhandel in Vlaanderen. Vanuit academisch oogpunt is het dan ook wenselijk om deze nieuwe rapporteringswijze retroactief toe te passen, met het oog op een betere analyse van de buitenlandse wapenhandel in Vlaanderen.

Stand van zaken

Op 7 december 2006 stelde de bevoegde minister in de Subcommissie Wapenhandel van het Vlaams Parlement het halfjaarlijks verslag voor van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de verstrekte en geweigerde vergunningen voor wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie (periode 1 januari 2006 tot 30 juni 2006). Het Vredesinstituut stelde vast dat een aantal van zijn aanbevelingen inzake transparantie werden opgevolgd bij het opstellen van het halfjaarlijks rapport. Toch blijven nog pijnpunten bestaan, die een goede parlementaire controle op het gevoerde vergunningsbeleid in de weg staan, onder meer het ontbreken van de motivering voor weigeringen en het ontbreken van de categorie 'bestemming'.

3.1.4

Advies bij de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2006-'07 – Adviesnota

Situering

Het oprichtingsdecreet van het Vlaams Vredesinstituut bevat de volgende bepaling:

'Jaarlijks komt in de beleidsbrief van de minister bevoegd voor de vergunningen voor in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie een lijst van situaties waarbij het advies van het Vredesinstituut wordt gevraagd. Deze beleidsbrief maakt, na advies van het Vredesinstituut, voorwerp uit van een parlementair debat en resulteert in een resolutie aan de Vlaamse Regering.'

In de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel van 30 oktober 2006 is een stuk opgenomen dat uitvoering geeft aan deze bepaling. Na analyse van de relevante passages en in voorbereiding op het parlementair debat, gaf het Vredesinstituut het vereiste advies bij deze beleidsbrief.

Inhoud

De bevoegde minister omschrijft in de beleidsbrief een aantal kwesties waarvoor ze het advies van het Vredesinstituut zal vragen. De lijst bestaat uit vier geabstraheerde probleemgevallen: met betrekking tot 1) de toepassing van de catch-all clause, 2) de interpretatie van een militair embargo, 3) eenzijdig afgekondigde wapenembargo's en 4) de implicaties van het niet erkennen van het Internationaal Gerechtshof. Bij gebrek aan concrete informatie over reële situaties kon een adviesvraag over deze kwesties enkel resulteren in een hypothetische oefening. Het door het Vredesinstituut uitgebrachte advies is bijgevolg geen advies bij de situaties, maar bij de beleidsbrief, zoals voorzien in het oprichtingsdecreet. Een voldragen advies bij een situatie, zoals omschreven in het genoemde art. 6, §2 van het oprichtingsdecreet, wordt pas mogelijk wanneer die situatie zich reël voordoet. De exportcontrole op militair materieel is immers een materie waarbij talloze variabelen een rol spelen, waardoor het in de praktijk vrijwel onmogelijk is om een bruikbaar en onderbouwd advies te formuleren over abstracte of veralgemeende situaties. Omwille van deze complexiteit is het internationaal de norm om de problematiek van buitenlandse handel in militair materieel per geval (case-by-case) te benaderen. Deze complexe realiteit impliceert dat het Vredesinstituut over de behandeling van vergunningsaanvragen pas dan een degelijk advies kan uitbrengen, als het advies betrekking heeft op een concrete situatie, alle relevante informatie in haar volledigheid ter beschikking wordt gesteld en een redelijke termijn wordt voorzien.

Advies

De lijst van situaties, zoals omschreven in de beleidsbrief 2006-2007 van de bevoegde minister, valt uiteen in één mogelijk voorval dat voorafgaat aan een eventuele vergunningaanvraag, en in drie situaties die zich kunnen voordoen wanneer een vergunning effectief werd aangevraagd. De eerste situatie vereist een dringend besluit, wat het in de praktijk niet wenselijk maakt om een advies van het Vredesinstituut af te wachten. De drie resterende situaties illustreren een aantal zeer specifieke omstandigheden die de afweging van een vergunningaanvraag kunnen bemoeilijken. In dergelijke gevoelige dossiers kan een advies van het Vredesinstituut een nuttig instrument zijn dat de minister kan gebruiken om tot een besluit te komen.

Het Vlaams Vredesinstituut heeft het Vlaams Parlement geadviseerd om in de decretaal voorziene resolutie aan de Vlaamse Regering te vragen

- 1 dat het advies van het Vredesinstituut wordt gevraagd telkens de tweede, de derde of de vierde situatie uit de lijst in de beleidsbrief zich reëel voordoet;
- 2 dat de adviesvragen betrekking hebben op concrete situaties;
- 3 dat het volledige dossier en alle relevante informatie ter beschikking wordt gesteld;
- 4 dat een redelijke termijn wordt voorzien.

Stand van zaken

Het advies van het Vredesinstituut bij de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2006-'07 werd toegevoegd aan het dossier voor de bespreking van de beleidsbrief in de Subcommissie Wapenhandel van het Vlaams Parlement op 7 december 2006. Tijdens de bespreking in de Subcommissie werd het advies door de directeur mondeling toegelicht. Het oprichtingsdecreet van het Vredesinstituut stelt dat deze beleidsbrief, na advies van het Vredesinstituut, voorwerp uitmaakt van een parlementair debat en resulteert in een resolutie aan de Vlaamse Regering. Tot op heden werd nog geen resolutie geformuleerd door het parlement en ontving het Vredesinstituut nog geen vraag tot advies van de minister.

3.2

Documentatiecentrum

In samenwerking met de Informatheek van het Vlaams Parlement is het Vredesinstituut in 2006 begonnen aan de uitbouw van een documentatiecentrum met een collectie boeken, tijdschriften en andere media. Deze collectie staat ten dienste van de medewerkers van het Vredesinstituut, maar wordt in de Informatheek ook ontsloten voor het parlementair personeel, volksvertegenwoordigers en het brede publiek.

In het catalogussysteem van de Informatheek kreeg 'Vredesonderzoek' het nummer 800 toegewezen. Die '800 rubriek' werd verder ingedeeld in een gedetailleerde schema en bevat 9 subrubrieken, die de brede benadering van vredesonderzoek die het Vredesinstituut hanteert, weerspiegelen:

- 810. Theorie en Methode
- 820. Internationale Betrekkingen
- 830. Vrede en Economie
- 840. Samenleving en staat
- 850. Vrede- en conflictstudies
- 860. Vredescultuur
- 870. Defensie en Wapens
- 880. Regio's en landen
- 890. Verhalende literatuur

Aangekochte documentatie wordt ontsloten in het LIBIS-netwerk, volgens de gangbare standaarden. LIBIS-Net is een samenwerkingsverband van meer dan 20 instellingen die gebruik maken van dezelfde ALEPH 500 installatie voor de automatisering van hun bibliotheek. Naast de hogescholen lid van de Associatie K.U.Leuven kozen ook verschillende overheidsbibliotheken; kleine, wetenschappelijke bibliotheken en bibliotheken van groeperingen en instellingen uit het middenveld voor de overstap naar het netwerk. Met ongeveer 3.000.000 bibliografische beschrijvingen vormt LIBIS-Net het grootste bibliotheeknetwerk van België. Via de website van het Vredesinstituut is een zoekmachine ter beschikking om in de collectie van het Vredesinstituut of in de hele LIBIS-catalogus op zoek te gaan naar het gewenste boek of tijdschrift.

A hand holding a small globe with a map of the world. The globe shows continents and oceans, with labels like 'OCEAN INDIEN' visible. The background is a soft, out-of-focus light blue.

#4

*Evaluatierapport
Wetenschappelijke Raad*

Overeenkomstig het oprichtingsdecreet van het Vredesinstituut evalueert de Wetenschappelijke Raad de uitvoering van de onderzoeksopdracht van het instituut, en wordt een evaluatieverslag opgenomen in het jaarverslag.

Het onderstaand evaluatieverslag werd, na een consensus onder de leden, door de voorzitter van de Wetenschappelijke Raad geformuleerd op 25 april 2007. De evaluatie is, gezien de internationale samenstelling van de Raad, gebaseerd op de in 2006 in het Engels beschikbare schriftelijke neerslag van het verrichte onderzoek, met name vier advies- en achtergrondnota's.

Rapport van de Wetenschappelijke Raad over het onderzoekswerk van het Vlaams Vredesinstituut

- 1 Dit rapport betreft het onderzoek en nota's met betrekking tot vier onderwerpen, met name:
 - *Advies bij de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2006-'07*
 - *Transparantie in de rapportage over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel*
 - *Rollend fonds en Joint Strike Fighter*
 - *Vlaams beleid en VN resolutie 1325 inzake vrouwen, vrede en veiligheid*
- 2 De Wetenschappelijke Raad heeft de mogelijkheid gehad om de vier nota's te lezen en te becommentariëren. De Raad heeft overleg gepleegd over voorliggend rapport, dat een consensus-document is. Dit rapport heeft enkel betrekking op de manier waarop het onderzoek werd uitgevoerd en niet op de inhoud van het eigenlijke advies.

- 3 De nota's zijn opgesteld overeenkomstig de hoogste academische standaarden. Ze bevatten een grondig bewerkt en gedocumenteerd overzicht van de betrokken onderwerpen, die vaak heel technisch van aard zijn. Ze maken ook op een klare en toegankelijke manier duidelijk aan beleidsmakers met welke ontwikkelingen en implicaties rekening moet worden gehouden. Samengevat: ze bevatten een uitstekende basis voor weloverwogen advies. Tegelijk is het belangrijk de actieradius van het instituut te onderkennen, met name de domeinen waarin plaats is voor academisch onderzoek.
- 4 De Wetenschappelijke Raad is opgetogen over het goede en open contact met de medewerkers van het instituut.

Prof Dr Em AJR Groom
Voorzitter Wetenschappelijke Raad
Canterbury, 25 april 2007

#5

Het instituut

5.1

Situering

Het decreet: de handleiding voor het Vlaams Vredesinstituut

Het Vlaams Parlement legde in het oprichtingsdecreet (7 mei 2004) van het Vlaams Vredesinstituut vier opdrachten vast voor de nieuwe paraparlementaire instelling: fundamenteel en actueel vredesonderzoek verrichten, informatiebronnen verzamelen en ontsluiten, voorlichten en het parlement en de regering adviseren.

Vredesonderzoek, zowel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek als onderzoek dat inspeelt op de actualiteit, is een eerste belangrijke opdracht van het Vredesinstituut. Het uitgevoerde onderzoek moet bijdragen tot het bevorderen van vreedzame en rechtvaardige oplossingen van conflicten en tot het vestigen van de voorwaarden voor een duurzame vrede.

Het Vredesinstituut heeft ook de taak het Vlaams Parlement, het middenveld én het brede publiek te informeren over vrede en geweldpreventie en over de resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

Tot slot kan het Vredesinstituut op eigen initiatief, op initiatief van het Vlaams Parlement of op vraag van de Vlaamse Regering, algemene of specifieke adviezen formuleren. In het decreet wordt zijn adviesfunctie aan het Vlaams Parlement met betrekking tot internationale verdragen en de beleidsbrief van de minister bevoegd voor wapenhandel expliciet vermeld, maar parlement en regering kunnen ook in andere gevallen een beroep doen op de deskundigheid van het Vredesinstituut. Het Vredesinstituut zelf kan ten allen tijde op basis van het onderzoek adviezen formuleren.

De vierledige opdracht van het Vredesinstituut richt zich op een breed doel-publiek. Als paraparlementaire instelling staat het instituut in eerste instantie ten dienste van het Vlaams Parlement. Het ondersteunt het parlement bij zijn kerntaken. Onder andere bij het opstellen van decreten en het doeltreffend opvolgen en controleren van de uitvoerende macht met betrekking tot de in 2003 overgehevelde bevoegdheden inzake de in-, uit- en doorvoer van wapens, ondersteunt het Vredesinstituut het Vlaams Parlement.

Het Vredesinstituut richt zich ook tot het middenveld en het brede publiek. Onder meer via de Raad van Bestuur heeft het Vredesinstituut een vinger aan de pols van het brede maatschappelijke middenveld in Vlaanderen: werkgevers, werknemers, academici, vredesbewegingen en politieke partijen.

Het Vlaams Vredesinstituut heeft de ambitie uit te groeien tot een referentie die in Vlaanderen op een wetenschappelijk gefundeerde manier informatie verstrekt en advies formuleert inzake vredesvraagstukken.

De opdrachtverklaring

De Raad van Bestuur vertaalde de missie van het Vredesinstituut in een opdrachtverklaring die duidelijk vanuit de Vlaamse context vertrekt, maar ook buiten de regionale grenzen treedt. Het instituut hanteert gevestigde methodes van vredesonderzoek, maar verkent ook nieuwe invalshoeken. De tekst legt de nadruk op het betrekken van het middenveld en het brede publiek bij de activiteiten van het Vredesinstituut. De opdrachtverklaring is een bondige maar rijke en evenwichtige tekst die als leidraad kan dienen voor de uitbouw van het Vredesinstituut.

‘Het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie is een door het Vlaams Parlement opgericht onafhankelijk instituut dat opkomt voor een vredescultuur in Vlaanderen en dat meebouwt aan de vrede in Europa en de wereld.

Het Vlaams Vredesinstituut past in een lange traditie van vredesopbouw op het vlak van vredeseconomie, sociale defensie, wapenbeheersing, controle op de internationale wapenhandel, respect voor de rechten van de mens en vormen van vreedzame conflicthantering.

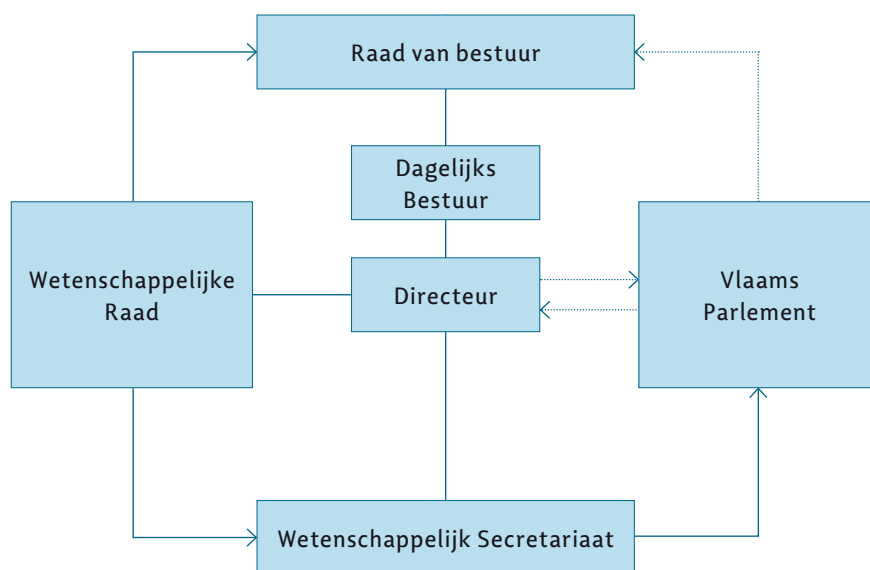
Het Vlaams Vredesinstituut verricht en bevordert vredesonderzoek en stelt publicaties, adviezen en informatie ter beschikking van het publiek en de overheid.

Het Vlaams Vredesinstituut is bereid om actief en concreet aan vredesinitiatieven deel te nemen in samenspraak met het middenveld en de overheid.

Bij de ontwikkeling van een Vlaamse vredescultuur heeft het Vlaams Vredesinstituut zowel aandacht voor vredeseconomie en voor vredesopvoeding, als voor nieuwe aspecten van vredesopbouw waaronder een ethische, gendergevoelige of ecologische benadering.

Het Vlaams Vredesinstituut wil een open huis zijn waar iedereen welkom is.'

Organigram

5.2

De Raad van Bestuur

Samenstelling

De Raad van Bestuur van het Vredesinstituut bestaat uit 19 stemgerechtigde leden uit uiteenlopende hoeken van het Vlaamse middenveld. De leden hebben een mandaat van vijf jaar en worden benoemd door het Vlaams Parlement. Om een onafhankelijk instituut met een groot draagvlak en de nodige deskundigheid te verzekeren, wordt in het decreet een evenwichtige vertegenwoordiging bepaald: zes in eigen naam zetelende leden voorgedragen door de fracties in het Vlaams Parlement, drie leden op voordracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, drie leden op voordracht van een vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties en vier leden op voordracht van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. De aldus samengestelde Raad van Bestuur coöpteert nog drie leden.

Op 9 januari, de eerste vergadering in 2006, bestond de Raad van Bestuur uit volgende leden:

Nelly Maes, voorzitter

Prof. Dr. Katlijn Malfliet

Prof. Dr. Jan Clement

Axel Delvoie

Freddy Sarens

Prof. Dr. Em. Erik Suy

voorgedragen door de politieke fracties

Karen Castryck

Els Dirix

Wim Beazar

Paul Buekenhout

voorgedragen door de SERV

Prof. Dr. Gustaaf Geeraerts

Prof. Dr. Koen Vlassenroot

Prof. Dr. Jan Wouters

voorgedragen door de VLIR

Walter Baeten

Mich Crols

Gio De Weerd

voorgedragen door de Vlaamse vredesbewegingen

Tomas Baum

Prof. Dr. Philip Nauwelaerts, ondervoorzitter

Christophe Scheire

gecoöpteerde leden

Gezien zijn aanstelling als directeur, nam de heer Tomas Baum op 9 januari 2006 ontslag als gecoöpteerd lid van de Raad van Bestuur. In 2006 namen ook de heer Paul Buekenhout en mevrouw Karen Castryck ontslag uit de Raad van Bestuur. De heren William De Bruyn en Jan Dereymaeker werden verwelkomd als nieuw lid.

Nieuwe leden worden door de te vertegenwoordigen geledingen voorgedragen en worden aangesteld door het Vlaams Parlement.

Vergaderingen

De vergaderingen van de Raad van Bestuur van het Vlaams Vredesinstituut vonden in 2006 plaats op 9 januari, 7 februari, 27 maart, 9 mei, 26 juni, 26 september, 31 oktober, 13 november en 5 december.

Dagelijks Bestuur

De beslissingen van de Raad van Bestuur worden in de praktijk opgevolgd door het Dagelijks Bestuur, dat bestaat uit de voorzitter, ondervoorzitter en directeur van het Vredesinstituut. De leden van het Dagelijks Bestuur houden nauw contact over de voorbereiding van de bestuursvergadering, de werking en het personeelsbeleid van het instituut.

5.3

De Wetenschappelijke Raad

Gezien wetenschappelijk werk een basispijler in de werking van het Vredesinstituut is, werd in het decreet een Wetenschappelijke Raad voorzien die de Raad van Bestuur en het Wetenschappelijk Secretariaat inhoudelijk bij de onderzoeksactiviteiten ondersteunt. Als internationaal samengesteld adviesorgaan evalueert de Wetenschappelijke Raad de kwaliteit van de onderzoeksopdracht van het Vredesinstituut, geeft hij de Raad van Bestuur en het Wetenschappelijk Secretariaat advies over belangrijke trends in het onderzoek inzake vrede en veiligheid en kan hij, gezien de deskundigheid, geraadpleegd worden voor het lopende onderzoek.

De Wetenschappelijke Raad is samengesteld uit de voorzitter van de Raad van Bestuur, acht binnen- en buitenlandse specialisten afkomstig uit academische middens en niet-gouvernementele organisaties en de directeur van het Vredesinstituut. De Raad van Bestuur benoemt de leden van de Wetenschappelijke Raad voor vijf jaar. De Wetenschappelijke Raad vergadert in regel twee keer per jaar. In 2006 vergaderde de Raad op 30 maart en op 19 oktober.

Op de eerste vergadering op 30 maart 2006 bestond de Wetenschappelijke Raad uit volgende deskundigen: de dames Dr. An Vranckx en Reinhilde Weidacher en de heren Bernard Adam, Martin Broek, Prof. Dr. Rik Coolsaet, Prof. Dr. John Groom, Prof. Dr. Luc Reyckers en Dr. Jean Pascal Zanders.

Mevrouw Reinhilde Weidacher nam in 2006 ontslag en Prof. Dr. Mark Duffield werd verwelkomd als nieuw lid van de Wetenschappelijke Raad.

Prof. Dr. John Groom is professor emeritus Internationale Betrekkingen van de Universiteit van Kent. Hij is voorzitter van de Wetenschappelijke Raad.

Bernard Adam is directeur van GRIP.

Martin Broek is onderzoeker bij de Nederlandse Campagne tegen Wapenhandel.

Prof. Dr. Rik Coolsaet doceert aan de Universiteit Gent Internationale Politiek en Internationale Betrekkingen. Hij is tevens directeur van het onderzoeksproject Veiligheid en Global Governance van het KIB.

Prof. Dr. Mark Duffield is professor Development Politics aan de Universiteit van Bristol.

Prof. Dr. Luc Reyckler doceert internationale betrekkingen, geweldpreventie en vredesonderzoek aan de Universiteit van Leuven. Hij is directeur van het Centrum voor vredesonderzoek en Strategische Studies (CPRS) in het Instituut voor Internationaal en Europees beleid.

Dr. An Vranckx doceert een seminarie over niet-staatse actoren aan de Universiteit Antwerpen en is gastprofessor in de Vakgroep Studie van de Derde Wereld van de Universiteit Gent.

Dr. Jean Pascal Zanders is directeur van Bio Weapons Prevention Project in Geneve.

5.4

Het Wetenschappelijk Secretariaat

Het Wetenschappelijke Secretariaat is het operationele centrum van het Vredesinstituut. In de kantoren in het Huis van Vlaamse Volksvertegenwoordigers zijn de onderzoekers aan het werk, wordt het documentatiecentrum uitgewerkt en adviezen voorbereid.

Op voorstel van de Raad van Bestuur legde het Vlaams Parlement de personeelsformatie van het Vredesinstituut vast: een directeur, drie wetenschappelijk medewerkers, een communicatieverantwoordelijke en een secretariael medewerker.

Directeur

Tomas Baum studeerde Wijsbegeerte aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen, de Vrije Universiteit Brussel en de New School for Social Research in New York; Toegepaste Ethiek aan de Katholieke Universiteit Leuven; en Internationale Politiek aan de Universitaire Instelling Antwerpen. Voorheen was hij directeur van de onderzoeksorganisatie International Peace Information Service vzw. Aan de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen doceert hij sinds het academiejaar 2004-2005 het seminarie 'Macht en Wetenschap'.

Onderzoekers

Sara Depauw studeerde Politieke en Sociale Wetenschappen (richting Internationale Politiek) aan de Universiteit van Antwerpen en behaalde een European Master's Degree in Human Rights and Democratisation aan de EIUC in Venetië. Ze werkte twee jaar als onderzoeker in de onderzoeksgroep Europese Integratie (departement Politieke Wetenschappen) aan de Universiteit van Antwerpen. Het onderzoek was hoofdzakelijk gericht op opleidingen over de Europese Unie in Tsjechië (capaciteitsopbouw) en in het hoger onderwijs. Daarna werkte ze een jaar als parlementair medewerkster in de Belgische Senaat.

Geert Castryck studeerde geschiedenis, lerarenopleiding en Oosterse talen en culturen (islam en jodendom) aan de Universiteit Gent. Aan zijn alma mater

onderwees hij Afrikaanse geschiedenis en methodologie, en was nauw betrokken bij het universitaire onderwijsbeleid. Zijn wetenschappelijke specialismen liggen op het vlak van etniciteit en nationalisme, de staat in Afrika, mondiale machtsverhoudingen, en islam. Met een proefschrift over de islamitische gemeenschappen van Bujumbura (Burundi) in de koloniale tijd, behaalde hij in 2006 de graad van doctor in de geschiedenis.

Nils Duquet studeerde sociologie en politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Voor hij aan de slag ging bij het Vredesinstituut, was hij onderzoeker aan de VUB (onderzoeksgroep TOR), onder meer met betrekking tot de analyse van problematische schoolloopbanen en de overgang van school naar werk bij jongeren. Hij werkt ook aan een proefschrift naar de relatie tussen de olie-industrie, politieke structuren en gewapende conflicten in Sub-Sahara Afrika.

Communicatieverantwoordelijke

Wies De Graeve studeerde Klassieke Filologie, lerarenopleiding en literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. Naast een loopbaan in het reguliere en volwassenenonderwijs, liep hij stage als vertaler bij de Europese Commissie en was hij redacteur in de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Secretarieel medewerker

Nathalie De Keyzer was in 2006 secretariael medewerker van het Vredesinstituut.

Andere

Het Vredesinstituut biedt stageplaatsen aan om studenten de kans te geven kennis te maken met een professionele omgeving, het parlementaire huis en het academisch werk van het instituut. Onder begeleiding van de directeur was Marjolein Delvou van september tot december 2006 als stagiair aan de slag bij het Vredesinstituut.

Dr. Sibylle Bauer, senior researcher bij het Zweedse vredesinstituut SIPRI, was als onderzoeker in november 2006 te gast in het Vredesinstituut. Zij bereidde, op basis van haar expertise ter zake en van het onderzoek van het Vredesinstituut, de adviesnota voor over de samenwerking tussen de verschillende overheidsdiensten inzake de vergunde Vlaamse buitenlandse wapenhandel (januari 2007).

5.5

Externe relaties

5.5.1 Netwerk

Samenwerking met andere onderzoeksinstellingen

Voor de onderzoeksopdracht van het Vredesinstituut zijn nationale en internationale contacten noodzakelijk, onder meer om informatie uit te wisselen, netwerken op te zetten en complementair onderzoek te doen. Tijdens het eerste werkjaar 2006 zijn waardevolle contacten gelegd met andere instituten voor vredesonderzoek en internationale betrekkingen in binnen- en buitenland. Met name met nationale en internationale partners zoals SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute, Zweden), PRIO (International Peace Research Institute Oslo, Noorwegen), GRIP (Groupe de Recherche et d'Information sur la Paix et la Sécurité, Brussel), IPIS (International Peace Information Service, Antwerpen), Egmont (Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen, Brussel), BICC (Bonn International Center for Conversion, Duitsland), het Instituut Clingendael (Nederland) en UNU-CRIS (United Nations University, Brugge), werd op verschillende manieren informatie uitgewisseld. Zo was het Vredesinstituut te gast in Clingendael naar aanleiding van een debat met IAEA-directeur ElBaradei, in SIPRI naar aanleiding van het project 'Wapenhandel en -productie' en mocht het instituut zelf SIPRI-directeur Bailes en BICC-directeur Croll ontvangen. Het Vredesinstituut nam ook deel aan conferenties van COST Action A 25. Dat is een netwerk van onderzoekers, gefinancierd door de Europese Commissie, die de handel in kleine en lichte wapens bestudeert. Onderzoekers van PRIO, SIPRI, Bradford, GRIP, het Vlaams Vredesinstituut, enz. maken er deel van uit.

Contacten met het middenveld

Naast de parlementaire gemeenschap, is ook het middenveld een belangrijke partner en stakeholder van het Vredesinstituut. Het instituut is immers meer dan een expertisecentrum; het is ook een Vlaams politiek-maatschappelijke instelling. Structureel is deze band verankerd door een sterke vertegenwoordiging van middenveldorganisaties in de Raad van Bestuur van het instituut.

Daarnaast bouwt het Vredesinstituut ook meer informele contacten op met de Vlaamse civiele maatschappij. Met name bij de verspreiding van onderzoeksresultaten, wordt dit netwerk aangesproken. Bij de evenementen in 2006 georganiseerd door het Vredesinstituut, was telkens een brede vertegenwoordiging van vredes- en ander sociaal geëngageerde verenigingen aanwezig. Het is een bewust beleid van het instituut om onderzoeksresultaten zo goed mogelijk te laten doorstromen naar het middenveld.

Het gaat echter niet om eenrichtingsverkeer. Van meet af aan werd uitgegaan van een wisselwerking en uitwisseling van informatie en ervaring. Op de conferentie 'Vrede en Economie' van het Vredesinstituut leverden perspectieven uit het middenveld een essentiële bijdrage. Na elk van de twee namiddagsessies volgde eerst een reactie uit het discussiepanel met vertegenwoordigers van de ngo's, de vakbondswereld en het bedrijfsleven. Het Vredesinstituut volgt bovendien de vredesactiviteit in Vlaanderen op de voet en de medewerkers van het instituut waren regelmatig aanwezig 'in het veld': als actieve deelnemer (bijvoorbeeld: 'Strategy Meeting on Banks and Weapons', Netwerk Vlaanderen, Gent, 12 mei 2006), als geconsulteerde ondersteuning bij de organisatie (bijvoorbeeld: 'Westerse hulp aan 'vergeten' conflicten: een vloek of een zegen? België, de EU en de OVSE', Vredescentrum Antwerpen, 23 november 2006) of als spreker (bijvoorbeeld: 'Jongeren tegen geweld... geweldig', n.a.v. de Vlaamse Vredesweek, Kinderrechtenhuis, Hasselt, 23 september 2006).

5.5.2 Evenementen

Voorstelling van het Vredesinstituut

Op 30 mei 2006 werd het Vredesinstituut in de Zuilenzaal van het Vlaams Parlement voorgesteld aan de pers, de volksvertegenwoordigers en het brede publiek. Het instituut en zijn medewerkers werden voorgesteld en de resultaten van de eerste werkzaamheden toegelicht. In het kader van de Vlaamse bevoegdheid voor wapenhandellicenties werden een aantal aandachtspunten naar voor gebracht.

Mevrouw Nelly Maes, voorzitter van de Raad van Bestuur van het Vredesinstituut, vat de ontstaansgeschiedenis van het instituut samen en lichtte de werking en de in het decreet vastgelegde opdrachten toe. Ze wees er op dat

het Vredesinstituut geen 'concurrent' van de vredesbeweging, geen 'vijand' van de bedrijfswereld en geen 'schoonmoeder' van het parlement is, maar dat het complementair is met het middenveld en een leemte opvult in de Vlaamse instellingen. Het Vredesinstituut heeft de ambitie op een inhoudelijk sterke basis de ontwikkeling van een vredescultuur in Vlaanderen, Europa en de wereld te helpen uitbouwen.

Directeur Tomas Baum lichtte de strategische planning van het Vredesinstituut toe. Op korte termijn zou de aandacht van het Vredesinstituut vooral gaan naar de adviesfunctie naar het parlement en het eerste werkjaar zou de agenda worden beheerst door het dossier wapenhandel. De directeur had lof voor het transparantiebeleid van minister Moerman, maar benadrukte ook de noodzaak om het Vredesinstituut tijdig te betrekken bij de evaluatie van het nieuwe wapendecreet.

De voorstelling van het Vlaams Vredesinstituut werd bijgewoond door een zeventigtal genodigden en er werd verslag over uitgebracht op Radio 1 en in de dagbladen.

Conferentie 'Vrede en economie'

Op 20 oktober 2006 organiseerde het Vlaams Vredesinstituut in het Egmontpaleis een conferentie 'Vrede en economie'. Het doel van de conferentie was om op academisch niveau de relatie tussen vrede en economie te evalueren en een aantal specifieke domeinen te verkennen. Wapenhandel en -productie heeft immers alles te maken met het uitbouwen van een Vlaamse vredeseconomie en in dat kader is het nuttig de relatie tussen de begrippen 'vrede' en 'economie' nader te duiden.

In het eerste luik werd de relatie tussen vrede en economie conceptueel benaderd vanuit verschillende disciplines en niveaus. In een eerste sessie belichtte een panel van drie academici de manier waarop de relatie tussen vrede en economie wordt gepercipieerd in de disciplines Geschiedenis, Internationale politieke economie en Wijsbegeerte. Hoe vrede en economie zich tot elkaar verhouden op het nationale, regionale en internationale beleidsniveau, werd behandeld in een tweede sessie.

In de namiddag werd vanuit diverse invalshoeken nagegaan hoe die relatie ook concreet vorm krijgt. Naast de sprekers, kwam ook een driedelig respondenten-panel met personen uit het bedrijfsleven, de ngo-wereld en het vakbondsmilieu aan het woord. Een eerste namiddagsessie liet het licht schijnen op mondiale

dynamieken: mensenrechten en bedrijven in conflictgebieden, de rol van natuurlijke rijkdommen bij politieke instabiliteit en ethisch en duurzaam investeren. Tijdens de laatste sessie van de conferentie werd de focus naar Vlaanderen verschoven. De onderzoekers van het Vredesinstituut stelden de eerste rapporten van het instituut voor over het profiel van de wapenhandel en -productie in Vlaanderen en over de juridische context van het wapenhandelbeleid.

Op de conferentie mocht het Vredesinstituut een honderdtal genodigden verwelkomen, waaronder beleidsmakers, vertegenwoordigers van andere onderzoeksinstituten en universiteiten, van middenveldorganisaties, van het bedrijfsleven en van de pers.

5.5.3 Communicatie

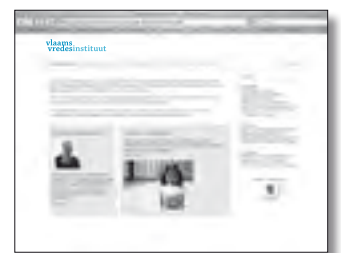
Huisstijl

Voor de huisstijl van het Vredesinstituut werd een openbare aanbesteding uitgeschreven en na de geijkte procedure kwam Gramma nv als dienstverlener uit de bus. Gramma is een netwerkpartner van de Total Identity Group en is gespecialiseerd in strategische verkenningen op vlak van identiteit, imago en positionering én de visuele en communicatieve implicaties daarvan. Het opteerde voor een sober logo met alleen een woordmerk en ontwikkelde als aanvulling ook een beeldtaal (een selectie van foto's die in allerlei publicaties een gewenste sfeer kunnen oproepen, afhankelijk van de doelgroep). Deze huisstijl werd volledig geïmplementeerd.

Website

De website van het Vredesinstituut is het centrale vehikel voor voorlichting en communicatie. Het adres van de website wordt dan ook op alle dragers duidelijk gecommuniceerd en het onderhoud en de uitbouw van de site zijn permanente aandachtspunten. Bij het ingaan van de samenwerking met het huisstijlbureau, werd ook gestart met de ontwikkeling van de website. Transparantie en soberheid primeren in zowel structuur als vormgeving.

www.vlaamsvredesinstituut.eu / www.flemishpeaceinstitute.eu

Digitale Nieuwsbrief

Aansluitend bij de website werd in 2006 een mailinglijst opgebouwd met email-adressen van geïnteresseerden. Zij kunnen via inschrijving op een nieuwsbrief op de hoogte blijven van activiteiten of nieuwe publicaties van het Vredesinstituut.

5.5.4 Het Vredesinstituut in de pers

Audiovisuele media

30/05/2006	'Voorstelling Vlaams Vredesinstituut' Radio 1: Nieuws van 18.00u en 19.00u (interview voorzitter Nelly Maes)
31/05/2006	'Voorstelling Vlaams Vredesinstituut' Radio 1: Voor de dag (interview voorzitter Nelly Maes)
12/06/2006	'Nieuw record voor militaire uitgaven in de wereld' Radio 1: Nieuws van 17u, 18u en 19u, De Wandelgangen (interview directeur Tomas Baum)
10/10/2006	'Kernproeven in Noord-Korea' Radio 2: Memo (interview directeur Tomas Baum)
20/10/2006	'Voorstelling rapporten wapenhandel en -productie' Radio 1: De Wandelgangen, Nieuws van 18u (interview directeur Tomas Baum)
23/10/2006	'Vlaamse buitenlandse wapenhandel' Radio 1: Wilde Geruchten (interview directeur Tomas Baum)
25/11/2006	'De Vlaamse legale wapenhandel' Radio Centraal: Redactietijd (interview directeur Tomas Baum)

Geschreven pers

30/05/2006	'Vredesinstituut al betrokken bij wapendecreet'
	Gazet van Antwerpen Online
31/05/2006	'Vredesinstituut schiet uit de startblokken'
	De Morgen
31/05/2006	'Vredesinstituut eindelijk van de grond'
	De Standaard
31/05/2006	'Vredesinstituut schiet eindelijk uit de startblokken'
	Metro
01/06/2006	'Vlaamse Wapenexport lekt als een zeef'
	De Morgen
19/07/2006	'Mensenrechten failliet?'
	Kerk en Leven
29/07/2006	'Wat kunnen wij doen in Congo?'
	De Morgen (opiniestuk voorzitter Nelly Maes)
27/09/2006	'Vlaams Vredesinstituut uit startblokken'
	De Juristenkrant
1/10/2006	'Vlaams Vredesinstituut uit de startblokken'
	MO* Magazine
20/10/2006	'Vlaanderen keurde wapenuitvoer naar Israël goed tijdens crisis'
	Gazet van Antwerpen Online
20/10/2006	'Vlaanderen gaf wapenvergunningen voor Israël'
	Gazet van Antwerpen Online
20/10/2006	'Vlaanderen keurde wapenuitvoer naar Israël goed tijdens crisis'
	Het volk Online
20/10/2006	'Vlaanderen keurde wapenuitvoer naar Israël goed tijdens crisis'
	Het Laatste Nieuws.be
20/10/2006	'Vlaanderen keurde wapenuitvoer naar Israël goed tijdens crisis'
	Knackonline
21/10/2006	'Vlaanderen leverde Israël militair materieel in Libanoncrisis'
	De Morgen
21/10/2006	'Vlaamse 'wapens' uitgevoerd naar Israël'
	De Standaard
21/10/2006	'Twee wapenvergunningen voor Israël'
	De Tijd
26/10/2006	'Spirit en Groen! veroordelen wapenexportvergunning voor Israël'
	De Morgen
26/10/2006	'Wapens naar Israël niet koosjer'
	De Standaard
28/10/2006	'Aantal werknemers in Belgische wapenindustrie blijft dalen'
	Vacature

- 30/10/2006 'Ook vorig jaar al Belgisch wapentuig voor Israël'
De Morgen
- 31/10/2006 'Vlaams bedrijf kan militaire goederen uitvoeren
zonder vergunning'
De Morgen
- 03/11/2006 'Kenniseconomie heeft defensiemarkten nodig'
(Opiniestuk Wilson De Pril/Agoria)
De Morgen
- 08/11/2006 'De newspeak van de defensiegerelateerde industrie'
(Opiniestuk Mich Crols/Vredesactie)
De Morgen
- 08/11/2006 'Nieuw Vredesinstituut legt Vlaamse wapenindustrie bloot'
Kerk en Leven

A blue-tinted photograph of a person's face and hands. The person's face is in the upper right, looking down. Their hands are visible; one is near their chin on the left, and the other is resting on a globe in the lower right. The globe is partially obscured by a semi-transparent white circle containing the text '#6'.

#6

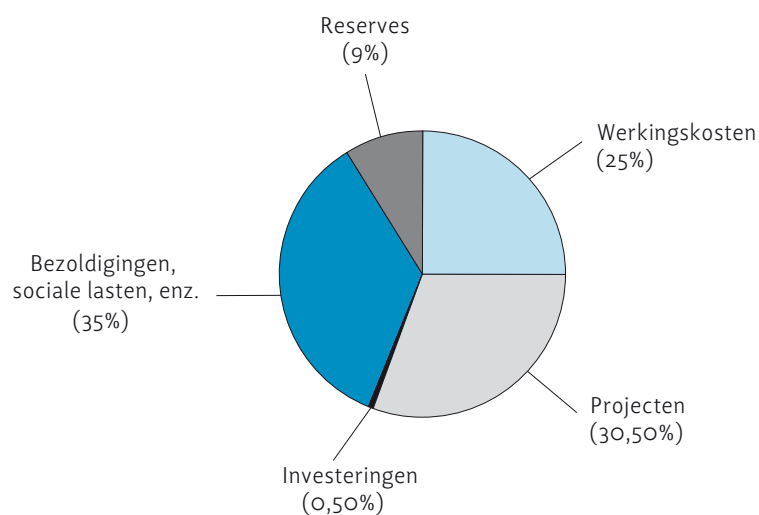
Financieel verslag

In samenwerking met de diensten van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, voert het Vlaams Vredesinstituut een autonome budgettaire en economische boekhouding in SAP. Dit houdt in dat naast de afzonderlijke begroting ook een afzonderlijke jaarrekening wordt opgemaakt. Het Vlaams Parlement kent het Vredesinstituut jaarlijks een werkingstoelage toe en keurt jaarlijks, op voorstel van de Raad van Bestuur, de begroting en de rekeningen van het instituut goed. De rekeningen worden gecontroleerd door het Rekenhof.

In 2006 beschikte het Vredesinstituut over een budget van 910.926,23 euro.

Besteding van de ontvangsten 2006

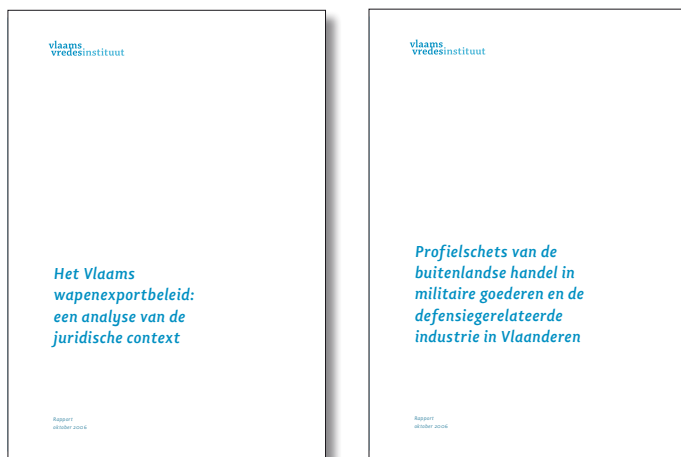

A woman with dark hair tied back is looking down at a globe. The image is tinted with a light blue color. The woman's face is in profile, and she is looking towards the left. The globe is partially visible on the left side of the frame.

#7

*Publicaties 2006
overzicht*

Onderzoeksrapporten

- *Het Vlaams wapenexportbeleid: een analyse van de juridische context*
Auteurs: Geert Castryck, Sara Depauw, Nils Duquet
Eindredactie: Tomas Baum, Wies De Graeve
Publicatie: Brussel, 20 oktober 2006
ISBN 9789078864073 – 138 p.
- *Profielschets van de buitenlandse handel in militaire goederen en de defensiegerelateerde industrie in Vlaanderen*
Auteurs: Geert Castryck, Sara Depauw, Nils Duquet
Eindredactie: Tomas Baum, Wies De Graeve
Publicatie: Brussel, 20 oktober 2006
ISBN 9789078864066 – 98 p.

Advies- en achtergrondnota's

- *Rollend fonds en Joint Strike Fighter*
Publicatie: Brussel, 26 juni 2006
- *Vlaams beleid en VN-resolutie 1325 inzake vrouwen, vrede en veiligheid*
Publicatie: Brussel, 26 juni 2006
- *Transparantie in de rapportage over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel*
Publicatie: Brussel, 13 november 2006
- *Advies bij de beleidsbrief Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2006-'07*
Publicatie: Brussel, 5 december 2006

Deze nota's werden ook in het Engels gepubliceerd.

Andere

- *SIPRI Yearbook 2006 – Armaments, Disarmament and International Security*
(Samenvatting in het Nederlands)¹
Publicatie: Brussel, 15 oktober 2006

¹ Het Vredesinstituut verzorgde de Nederlandse vertaling en publicatie van de samenvatting van het jaarboek 2006 van SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute).

#8

Overzicht activiteiten

04/05/2006	'ExxonMobil en de Afrikaanse olie-industrie' (lezing door Nils Duquet) – Kauri Academie, Brussel
12/05/2006	Werkbezoek Instituut Clingendael – Den Haag, Nederland
18/05/2006	Werkbezoek BAFA (Bundesamts für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle) Frankfurt, Duitsland
30/05/2006	Persvoorstelling Vredesinstituut – Vlaams Parlement, Brussel
13/06/2006	Informatiesessie: 'De beschikbaarheid van wapens: een humanitaire bezorgdheid' (i.s.m. Rode Kruis Vlaanderen) Vlaams Parlement, Brussel
26/06/2006	Bedrijfsbezoek Barco – Kortrijk
06/07/2006	Seminarie: 'European Arms Export Control' met Dr. Sibylle Bauer, hoofd Exportcontroleprogramma SIPRI Vlaams Parlement, Brussel
23/09/2006	'Jongeren tegen geweld... geweldig!' (lezing door Tomas Baum) Oude Gevangenis, Hasselt
20/10/2006	Conferentie 'Vrede en Economie' – Egmontpaleis, Brussel
24-25/10/2006	Focusgroepen onderzoek 'Vrede in Vlaanderen' Vlaams Parlement, Brussel
27-28/10/2006	Teambuilding en Werkbezoek sites WO I – Ieper
15-20/11/2006	Facilitating Methods and Evaluation Workshop Talitha Kumi, Bezette Westelijke Jordaanoever
22/11/2006	Werkbezoek SPRI – Stockholm, Zweden
23-24/11/2006	COST Action 25 Workshop 'Why and what transparency on arms' Stockholm, Zweden
30/11/2006	'Democratische Vrede' (Lezing door Tomas Baum) KUB, Brussel
12-14/12/2006	Viering '40 jaar SIPRI' – Stockholm, Zweden

Colofon

Redactie:

Wies De Graeve
Tomas Baum

Lay-out:

Gamma nv

Drukwerk:

Drukkerij Michiels

Brussel, 17 september 2007
ISBN 9789078864110

Het Vlaams Vredesinstituut werd bij decreet opgericht door het Vlaams Parlement als onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek. Het Vredesinstituut voert wetenschappelijk onderzoek uit, documenteert relevante informatiebronnen, en informeert en adviseert het Vlaams Parlement en het brede publiek inzake vredesvraagstukken.

Vlaams Vredesinstituut

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel. +32 2 552 45 91

vredesinstituut@vlaamsparlement.be

www.vlaamsvredesinstituut.eu